GENERALINIO ADVOKATO NIILO JÄÄSKINEN IŠVADA, pateikta 2011 m. kovo 17 d.[1]

I — Įžanga

1. Sujungtose bylose, pateiktose nagrinėti Teisingumo Teismui, *Hof van beroep te Brussel* (Briuselio apeliacinis teismas, Belgija) užduoda du prejudicinius klausimus dėl 1993 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyvos 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam perdavimui, koordinavimo[2] išaiškinimo, pirmiausia – dėl šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalies a ir c punktų nuostatoms teiktinos reikšmės.

2. Iš tikrųjų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, sprendimui dviejose susijusiose jo nagrinėjamose bylose priimti būtinas sąvokos „viešas perdavimas per palydovą“ minėtos direktyvos prasme išaiškinimas. Šiose bylose nagrinėjami ginčai, pirma, tarp *Airfield NV* (toliau – *Airfield*), *Canal Digitaal BV* (toliau – *Canal Digitaal*) ir *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA* (Belgijos autorių, kompozitorių ir leidėjų bendrovė, toliau – *Sabam*) (byla C-431/09) ir, antra, tarp *Airfield* ir *Agicoa Belgium BVBA* (toliau – *Agicoa*) (byla C-432/09).

3. Ginčijamasi dėl to, ar *Airfield*, palydovinės televizijos paslaugų teikėjas, siūlantis visuomenei televizijos kanalų paketo abonementą (toliau – palydovinės televizijos programų paketų teikėjas), privalo gauti autorių teisių turėtojų leidimą dėl dalyvavimo, padedant su juo susijusiai bendrovei, *Canal Digitaal*, vienu metu transliuojant nepakeistas transliuotojų teikiamas programas, jei transliuotojai patys jau yra gavę intelektinės nuosavybės teisių, susijusių su šiomis programomis, turėtojų leidimą. Kitaip tariant, reikia nustatyti, ar palydovinės televizijos programų paketų teikėjas, veikdamas tokiomis, kaip antai pagrindinių bylų aplinkybėmis, naudoja autorių

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L 248, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 134.

teisių ar gretutinių teisių saugomus kūrinius, ir kiek.

4. Nors techninės detalės yra santykinai sudėtingos, iš tikrųjų užduotas gana paprastas teisinis klausimas. Iš esmės reikia nustatyti, kaip pagal Direktyvą 93/83 turi būti vertinamas nepriklausomas operatorius transliuotojo, kuris daugiau ar mažiau dalyvauja perdavimo grandinėje, paprastai jungiančioje transliuotoją su visuomene, kuri yra galutinis per palydovą perduodamų programų signalų gavėjas, atžvilgiu.

II — Teisinis pagrindas

A — *Sąjungos teisė*

Direktyva 93/83

5. Direktyva 93/83 siekiama užpildyti spragą, likusią bendros audiovizualinės erdvės kūrimo teisiniame pagrinde, nustatytame 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyva 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo [3], kuri buvo priimta neįtraukiant į ją su autorių teisėmis susijusių nuostatų [4].

6. Direktyvos 93/83 14 ir 15 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(14) <...> teisinis netikrumas dėl įsigytinų teisių, trukdantis palydoviniam transliavimui per valstybių sienas, turi būti panaikintas Bendrijos lygmeniu apibrėžiant viešo perdavimo per palydovą sąvoką; <...> toks apibrėžimas turi nurodyti, kur vykdomas perdavimas; <...> toks apibrėžimas būtinas norint išvengti kelių nacionalinių įstatymų [kelių valstybių narių įstatymų] taikymo vienai transliacijai; <...> viešas perdavimas per palydovą vyksta tik tuomet ir tik tose valstybėse narėse, kur programos signalų įvedimą į ištisinę ryšio grandinę, vedančią į palydovą, o paskui – žemyn link žemės, kontroliuoja už tai atsakinga transliavimo organizacija; <...> įprastinės techninės procedūros, susijusios su programos signalais, neturėtų būti laikomos transliavimo grandies [grandinės] pertraukimais;

3 — OL L 298, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 224. Ši direktyva buvo iš dalies pakeista 1997 m. (OL L 202, p. 60; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 2 t., p. 321) ir 2007 m. (OL L 332, p. 27).

4 — Žr. Direktyvos 93/83 4, 5 ir 12 konstatuojamąsias dalis.

(15) <...> išimtinių transliavimo teisių įsigijimas pagal sutartį valstybėje narėje, kurioje vyksta viešas perdavimas per palydovą, turėtų atitikti visus autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymus [išimtinių transliavimo teisių įsigijimas pagal sutartį turėtų atitikti valstybėje narėje, kurioje vyksta viešas perdavimas per palydovą, galiojančius autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymus].“

7. Direktyvos 93/83 1 straipsnio, esančio I skyriuje „Apibrėžimai“, 2 dalies a–c punktuose nustatyta:

„a) Šioje direktyvoje „viešas perdavimas per palydovą“ – tai programos signalų, skirtų viešam priėmimui, įvedimas, atsakingai transliavimo organizacijai kontroliuojant, į ištisinę komunikacijos grandinę, vedančią į palydovą ir žemyn link žemės;

b) viešas perdavimas per palydovą vyksta tik valstybėje narėje, kurioje atsakingai transliavimo organizacijai kontroliuojant, programos signalai yra įvedami į nepertraukiamą komunikacijos grandinę, vedančią į palydovą ir žemyn link žemės;

c) jei programos signalai yra koduoti, viešas perdavimas per palydovą vyksta tuomet, kai iškodavimo priemonėmis visuomenę aprūpina transliavimo organizacija arba tomis priemonėmis aprūpinama jos leidimu.“

8. Direktyvos 93/83 2 straipsnyje, susijusiame su transliavimo per palydovą teise, nurodyta:

„Valstybės narės suteikia autoriui išimtinę teisę leisti viešai per palydovą perduoti autorių teisės kūrinius, kuriems taikomos šio skyriaus nuostatos [autorių teisių saugomus kūrinius pagal šio skyriaus nuostatas].“

Direktyva 2001/29/EB

9. 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo [5] 23 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad ši direktyva „turėtų dar labiau suderinti autoriaus teisę viešai paskelbti kūrinį. Ši teisė turėtų būti suprantama plačiai, kaip apimanti bet kokį viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama. Ši teisė turėtų apimti bet kokį kūrinio transliavimą ar retransliavimą laidais ar bevielėmis priemonėmis, įskaitant transliavimą

5 — OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230 ir klaidų ištaisymas OL L 314, 2008 11 25, p. 16.

per radiją ar televiziją. Ši teisė neturėtų būti taikoma jokiems kitiems veiksmams.“ [6]

10. Pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį „valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokį savo kūrinių viešą skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinių padarymą viešai prieinamų tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.“

B — *Nacionalinė teisė*

11. Iš dalies pakeisto 1994 m. birželio 30 d. Belgijos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo [7] (toliau – Autorių teisių įstatymas) 1 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje nustatyta, kad „tik literatūros ar meno kūrinio autorius turi teisę jį viešai pateikti bet kuriuo būdu (įskaitant kūrinio pateikimą visuomenei taip, kad jis būtų kiekvienam prieinamas individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku).“ [8]

12. Minėto įstatymo 49 ir 50 straipsniuose, susijusiuose su „viešu perdavimu per palydovą“, iš esmės pakartojamas Direktyvos 93/83 1 straipsnio 2 dalies a–c punktų nuostatų tekstas be vėlesnių pakeitimų.

III — Faktinės aplinkybės

13. *Airfield*, Belgijos bendrovė, kuri Belgijoje veikia naudodama komercinį pavadinimą *TV Vlaanderen*, yra per palydovą transliuojamos skaitmeninės televizijos ir skaitmeninio radijo paslaugų teikėja. Ši bendrovė siūlo kanalų, kurių laidas jos abonentai gali klausyti ir žiūrėti per palydovą, paketus.

14. *Airfield* visuomenei siūlomą paketą sudaro dviejų rūšių televizijos kanalai. Vienus, nemokamus ir nekoduotus, vadinamuosius „free to air“, neprivalėdamas būti abonentas gali matyti kiekvienas, turintis palydovinę anteną ir palydovinį imtuvą. Kiti kanalai yra koduoti ir juos galima žiūrėti tik atkodavus, o tam būtina sudaryti abonentinę sutartį su

6 — 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendime *SGAE* (C-306/05, Rink. p. I-11519, 30 punktas) Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Direktyvoje 93/83 nustatytas tik mažiausias autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos tam tikrų aspektų suderinimas programų iš kitų valstybių narių viešo perdavimo per palydovą ar kabelį atveju, o Direktyva 2001/29 taikoma visiems viešiems saugomų kūrinių perdavimams.

7 — *Moniteur belge*, 1994 m. liepos 27 d., p. 19297. Minėtas įstatymas įsigaliojo 1994 m. rugpjūčio 1 d.

8 — Skliausteliuose cituojama dalis buvo pridėta 2005 m. gegužės 22 d. įstatymu, kuriuo į Belgijos teisę perkelta Direktyva 2001/29.

Airfield, kuri savo klientams išduoda atkoduoti leidžiančią kortelę, vadinamąją lustinę kortelę.

15. Teikdama savo paslaugas *Airfield* naudojasi techninėmis paslaugomis, kurias siūlo *Canal Digitaal*, Nyderlandų bendrovė, priklausanti tai pačiai įmonių grupei kaip ir *Airfield* bei teikianti tokias pačias kaip ir ši paslaugas Nyderlanduose gyvenantiems vartotojams.

16. *Canal Digitaal* su bendrove *SES Astra*, palydovinės sistemos *Astra* operatore, yra sudariusi sutartį, pagal kurią *SES Astra* išnuomoja palydovo *Astra* pajėgumus, skirtus skaitmeninei televizijai ir skaitmeniniam radijui.

17. Be to, *Canal Digitaal* sudarė su *Airfield* paslaugų teikimo sutartį, pagal kurią įsipareigojo nuo 2006 m. sausio 1 d. subnuomoti savo nuomojamus palydovo *Astra* pajėgumus televizijos ir radijo programoms transliuoti Belgijoje ir Liuksemburge. Dėl televizijos programų transliavimo *Canal Digitaal* įsipareigojo teikti technines paslaugas, pirmiausia transliavimo, sutankinimo, suspaudimo, užkodavimo ir duomenų perdavimo paslaugas, būtinas tam, kad *Airfield* galėtų teikti skaitmeninės televizijos paslaugas Belgijoje ir Liuksemburge.

18. Tam, kad galėtų siūlyti palydovinę skaitmeninę televiziją savo klientams Flandrijoje (Belgija), *Airfield* taip pat yra sudariusi sutartis su įvairiais transliuotojais, kurių kanalai įtraukti į palydovinės televizijos programų paketą. Techniniu atžvilgiu bendradarbiavimo su šiais transliuotojais pobūdis skiriasi, nelygu atitinkamų televizijos kanalų retransliavimo būdas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas skiria tris programos signalų perdavimo per palydovą Belgijos vartotojams būdus, būtent du netiesioginius ir vieną tiesioginį, patikslindamas, kad visais atvejais retransliuojamos programos lieka nepakitusios.

— Du televizijos kanalų, įtrauktų į palydovinės televizijos programų paketą, netiesioginės retransliacijos būdai

19. Remiantis abiem prašymais priimti prejudicinį sprendimą, pirmuoju būdu atliekant vadinamąją netiesioginę retransliaciją, apibūdintą kaip „1 atvejis“, Belgijos transliuotojai nekoduotus savo programų signalus skirtosiomis linijomis perduoda į įrenginius, kuriuos *Canal Digitaal* yra pastačiusi Belgijoje. *Canal Digitaal* suspaudžia ir užkoduoja signalus, paskui plačiajuosčiu ryšiu perduoda juos į savo stotį Nyderlanduose. Iš šios stoties dar kartą užkoduoti signalai perduodami į palydovą *Astra.* Programas norintiems matyti

vartotojams reikalingas raktas yra iškodavimo kortelėje, kurią *Canal Digitaal* išduoda *Airfield* ir kurią vėliau gauna visi *Airfield* abonentai.

20. Antruoju būdu atliekamos netiesioginės retransliacijos, atitinkančios prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo aprašytą „3 atvejį“, esmė ta, kad transliuotojai savo programų signalus perduoda *Canal Digitaal* ne skirtosiomis linijomis, o per kitą palydovą, pvz., *Eutelsat*. *Canal Digitaal* per palydovą gauna šiuos koduotus ir vartotojams neprieinamus signalus Nyderlanduose arba Liuksemburge. *Canal Digitaal* prireikus juos atkoduoja, perkoduoja ir siunčia į palydovą *Astra*. *Airfield* abonentai gali atkoduoti šiuos signalus naudodami specialią kortelę, kurią *Canal Digitaal* yra išdavusi *Airfield*.

21. Su transliuotojais, naudojančiais minėtus du signalų perdavimo būdus, *Airfield* yra sudariusi palydovinės televizijos paslaugų teikimo sutartis, vadinamas „carriage agreements“ [9], arba perdavimo sutartis.

22. Pagal šias sutartis *Airfield* minėtiems transliuotojams išnuomoja palydovo siųstuvo-imtuvo pajėgumus transliuoti televizijos programas televizijos žiūrovams Belgijoje, Nyderlanduose ir Liuksemburge. *Airfield* užtikrina, kad yra gavusi palydovą *Astra* valdančios bendrovės leidimą subnuomoti šiuos pajėgumus.

23. Be to, *Airfield* yra įsipareigojusi priimti šių transliuotojų televizijos programų signalą pagrindiniame aukštynkrypčio perdavimo įrenginyje, paskui šį signalą suspausti, sutankinti, užkoduoti ir perduoti į palydovą tolesniam perdavimui ir priėmimui.

24. Už šią nuomą ir šias paslaugas transliuotojai *Airfield* moka atlygį. Transliuotojai savo ruožtu suteikia *Airfield* leidimą, kad palydovinės televizijos programų paketų teikėjo abonentai galėtų vienu metu Belgijoje, Nyderlanduose ir Liuksemburge žiūrėti programas, kurias jie transliuoja per palydovą *Astra*.

25. Už teises, kurias transliuotojai suteikia *Airfield*, ir leidimą šiai įtraukti televizijos programas į savo paketų pasiūlymą *Airfield* turi mokėti transliuotojams atlygį už televizijos programas, kurias jos abonentai mato atitinkamoje teritorijoje.

9 — Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad minėtos sutartys jam buvo pateiktos tik anglų kalba.

— Televizijos kanalų, įtrauktų į palydovinės televizijos programų paketą, tiesioginės retransliacijos būdas

26. Šiuo atveju, kuris atitinka prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytą „2 atvejį“, atliekama retransliacija vadinama tiesiogine, nes ji vyksta be techninės *Airfield* ir *Canal Digitaal* pagalbos. Iš tikrųjų transliuotojai patys arba padedami kitų operatorių nei *Airfield* užkoduoja savo programų signalus savo šalyje ir tiesiogiai perduoda juos į palydovą *Astra.* Paskui šie signalai vėl perduodami į žemę. *Canal Digitaal* tik duoda operatoriams kodavimo raktus, kad būtų taikomi teisingi kodai ir *Airfield* abonentai vėliau galėtų žiūrėti programas naudodamiesi atkodavimo kortele.

27. Su tokiais transliuotojais *Airfield* yra sudariusi kitos rūšies sutartis, vadinamas „heads of agreement“. Pagal šias sutartis minėti transliuotojai leidžia *Airfield* abonentams Belgijoje ir Liuksemburge vienu metu priimti ir žiūrėti savo televizijos programas, transliuojamas per palydovą *Astra.*

28. Už teises, kurias transliuotojai suteikia *Airfield*, ir leidimą šiai įtraukti televizijos programas į savo paketų pasiūlymą *Airfield* turi mokėti transliuotojams atlygį už televizijos programas, kurias jos abonentai žiūri atitinkamoje teritorijoje.

IV — Pagrindinės bylos, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

29. *Sabam* yra pagal Belgijos teisę įsteigta kooperatinė bendrovė, kuri kaip autorių teisių valdymo bendrovė atstovauja autoriams, suteikdama tretiesiems asmenims leidimą naudoti autorių teisių saugomus kūrinius ir imdama atlygį už tokį naudojimą.

30. *Agicoa* [10] yra pagal Belgijos teisę įsteigta autorių teisių kolektyvinio valdymo bendrovė, kuri atstovauja Belgijos ir tarptautiniams garso ir vaizdo kūrinių gamintojams valdydama autorių teises ir gretutines teises į filmus bei kitus garso ir vaizdo kūrinius, išskyrus vaizdo klipus. Šiuo pagrindu ji ima minėtiems gamintojams mokėtiną atlygį.

10 — Konkrečiai kalbant, *Agicoa Belgium*, ieškovė pagrindinėje byloje, veikia vykdydama valdymo įgaliojimus, kuriuos jai yra suteikusios *Association de gestion internationale collective des œuvres audiovisuelles* (AGICOA), pagal Šveicarijos teisę įsteigta asociacija, ir *Beheers-en belangenvennootschap voor audiovisuele producenten* (BAVP), pagal Belgijos teisę įsteigta ribotos atsakomybės kooperatinė bendrovė.

31. *Sabam* ir *Agicoa* teigimu, *Airfield*, kaip nuo transliuotojų nepriklausomas asmuo, atlieka televizijos programų, kurias transliuotojai jau yra perdavę, retransliaciją Berno konvencijos [11] prasme. *Sabam* ir *Agicoa* manymu, šiam naujam viešam perdavimui *Airfield*, be leidimo, kurį jai yra suteikę transliuotojai, turi gauti ir papildomą leidimą naudoti autorių, kurių teises atitinkamai valdo *Sabam* ir *Agicoa*, repertuarą.

32. Atsakydamos *Airfield* ir *Canal Digitaal* pažymėjo, kad jos neatlieka retransliavimo, o tik transliuotojų pavedimu siūlo visuomenei televizijos programas per palydovą. Jų manymu, tai yra pirmasis ir vienintelis pačių transliuotojų atliekamas transliavimas per palydovą naudojantis vien techninėmis *Airfield* ir *Canal Digitaal* paslaugomis. Atsakovės teigia, kad tik transliuotojai atlieka veiksmus, kuriems taikoma autorių teisė, kaip tai numatyta Autorių teisių įstatymo, kuriuo į Belgijos teisę perkelta Direktyva 93/83, 49 ir 50 straipsniuose.

11 — Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (1971 m. liepos 24 d. Paryžiaus aktas), iš dalies pakeista 1979 m. rugsėjo 28 d. (toliau – Berno konvencija).

33. Kadangi susitarti nepavyko, remdamosi Autorių teisių įstatymu *Sabam* pareiškė ieškinį *Airfield* ir *Canal Digitaal* (byla C-431/09), o *Agicoa – Airfield* (byla C-432/09) *Rechtbank van eerste aanleg te Brussel* (Briuselio pirmosios instancijos teismas). Šis teismas nusprendė, kad *Airfield* ir *Canal Digitaal*, be išankstinio *Sabam* ir *Agicoa* sutikimo žiūrovams, *Airfield* abonentams, pateikusios saugomus kūrinius iš kiekvienos ieškovės atstovaujamų autorių repertuaro, pažeidė autorių teises ir gretutines teises, kurių valdymą užtikrina *Sabam* ir *Agicoa.*

34. *Airfield* ir *Canal Digitaal* pateikė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Manydamas, kad negali aiškiai atsakyti į šiose dviejose jo nagrinėjamose bylose kilusius klausimus, susijusius su Bendrijos teisės aiškinimu ir taikymu, *Hof van beroep te Brussel* nusprendė sustabdyti šių bylų nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus, kurie bylose C-431/09 ir C-432/09 suformuluoti taip pat:

„1. Ar Direktyvai 93/83 prieštarauja tai, kad iš palydovinės skaitmeninės televizijos paslaugų teikėjo reikalaujama gauti teisių turėtojų leidimą atlikti veiksmą, kuriuo transliuotojas savo programų signalus skirtosiomis linijomis arba užkoduotu palydoviniu signalu siunčia nuo jo nepriklausančiam palydovinės skaitmeninės televizijos paslaugų teikėjui, kuris su juo

susijusiai bendrovei paveda šiuos signalus užkoduoti ir perduoti į palydovą, o paskui šie signalai, gavus transliuotojo sutikimą, transliuojami kaip televizijos kanalų paketo dalis, taigi susieti, palydovinės televizijos paslaugų teikėjo abonentams, kurie šias programas gali žiūrėti tuo pat metu ir nepakeistas naudodami palydovinės televizijos paslaugų teikėjo išduotą atkodavimo arba lustinę kortelę?

2. Ar Direktyvai 93/83 prieštarauja tai, kad iš palydovinės skaitmeninės televizijos paslaugų teikėjo reikalaujama gauti teisių turėtojų leidimą atlikti veiksmą, kuriuo transliuotojas, remdamasis nuo jo nepriklausančio palydovinės skaitmeninės televizijos paslaugų teikėjo nurodymais, siunčia savo programų signalus į palydovą, o paskui šie signalai, gavus transliuotojo sutikimą, transliuojami kaip televizijos kanalų paketo dalis, taigi susieti, palydovinės televizijos paslaugų teikėjo abonentams, kurie šias programas gali žiūrėti tuo pat metu ir nepakeistas naudodami palydovinės televizijos paslaugų teikėjo išduotą atkodavimo arba lustinę kortelę?“

35. 2010 m. sausio 6 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-431/09 ir C-432/09 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdomos rašytinė ir žodinė proceso dalys bei priimamas sprendimas.

36. *Airfield* ir *Canal Digitaal* kartu, *Sabam* bei *Agicoa* pateikė rašytines ir žodines pastabas, taip pat atsakymus raštu į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus siekiant išsiaiškinti faktines aplinkybes. Europos Komisija pateikė ir rašytines, ir žodines pastabas. Suomijos vyriausybė pateikė tik rašytines pastabas.

V — Vertinimas

A — *Dėl priimtinumo*

37. Visų pirma *Agicoa* tvirtina, kad Direktyva 93/83 netaikytina pagrindinėje byloje, taigi abu prejudiciniai klausimai yra nepriimtini, nes prašomas išaiškinimas nėra naudingas

prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui priimant sprendimą jo nagrinėjamoje byloje [12]. *Agicoa* teigia, kad, priešingai, reikia taikyti Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalies nuostatas, skaitomas kartu su Berno konvencijos 11 bis straipsnio 1 dalies ii punkto nuostatomis [13].

38. Grįsdama savo argumentus *Agicoa* pirmiausia nurodo, kad transliavimo per palydovą darbo grupė [14] 2003 m. gegužės 6 d. vykusiame susirinkime [15] pasiūlė aiškiai atskirti „palydovinės televizijos programų paketo operatorių [nuo] transliuotojo, jeigu jo veikla yra sudaryti paslaugų paketą tam tikroje valstybėje narėje“, kaip yra *Airfield* atveju. Nepateikdama kitų paaiškinimų *Agicoa* iš to daro išvadą, kad viešo perdavimo per palydovą sąvoka remtis neveiksminga, todėl Teisingumo Teismas neturi atsakyti į jam pateiktus klausimus.

39. Be to, *Agicoa* teigia, kad su ja susijusi pagrindinė byla nepatenka į materialinę Direktyvos 93/83 taikymo sritį, nes nėra kalbama apie palydovą šios direktyvos 1 straipsnio prasme [16].

40. Galiausiai ji mano, kad Direktyva 93/83 netaikytina, nes šiuo atveju nesama tarpvalstybinio aspekto, aptariamo šioje direktyvoje, bent jau *Airfield* apie šį aspektą nėra užsiminusi.

41. Dėl pirmojo pagrindo, pagal kurį pateiktieji klausimai neturi ryšio su kiekvienos iš pagrindinių bylų dalyku, primenu, kad vykstant prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrai nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes, geriausiai gali įvertinti tiek prejudicinio sprendimo

12 — Šiuo atžvilgiu *Agicoa* remiasi 2002 m. sausio 22 d. Sprendimu *Canal Satélite Digital* (C-390/99, Rink. p. I-607, 19 punktas) ir 2004 m. vasario 5 d. Sprendimu *Schneider* (C-380/01, Rink. p. I-1389, 22 punktas), kuriuose atsižvelgiant į nusistovėjusią teismo praktiką nurodyta, kad „atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo galima tik tada, jei akivaizdu, kad prašomas Bendrijos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis ar dalyku, jei problema hipotetinė arba jei Teisingumo Teismas neturi faktinės ar teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus“.

13 — „Literatūros ir meno kūrinių autoriai turi išimtinę teisę leisti: <...> ii) viešai skelbti visuomenei eteryje jau transliuotus kūrinius laidais ar belaidžiu būdu, kai tai daro kita nepradinė organizacija [kita nei pradinė organizacija]“.

14 — Minėtos darbo grupės pirmojo susirinkimo, įvykusio 2002 m. lapkričio 28 d., protokole primenama, kad „[Direktyvos 93/83] taikymo ataskaitoje buvo paskelbta apie pasitarimą su atitinkamais ūkio subjektais“. Šį protokolą galima rasti Komisijos interneto svetainėje adresu: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/satellite-cable/working-group-satellite_fr.pdf

15 — Antrojo susirinkimo protokolą galima rasti Komisijos interneto svetainėje adresu: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/satellite-cable/working-group-satellite-05-03_fr.pdf

16 — Ši sąvoka minėtame straipsnyje apibrėžiama taip: „bet kuris palydovas, veikiantis dažnių juostose, kurios pagal telekomunikacijų įstatymą yra rezervuotos viešam transliuojamų signalų priėmimui ir kurios yra rezervuotos uždarai tarp atskirų punktų komunikacijai [arba neviešai komunikacijai tarp atskirų punktų]“. Šiuo klausimu žr. generalinio advokato A. Tizzano išvados byloje, kurioje buvo priimtas Sprendimas *Lagardère Active Broadcast* (C-192/04, Rink. p. I-7199), 33 ir paskesnius punktus.

reikalingumą savo sprendimui priimti, tiek Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą [17]. Todėl jei klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės privalo priimti sprendimą, nes pagal nusistovėjusią teismo praktiką klausimams, kuriuos jam pateikia nacionalinis teismas, taikoma svarbos prezumpcija [18].

42. Šiuo atveju negalima tvirtinti, kad ginčų pagrindinėse bylose sprendimo atžvilgiu nėra naudinga atsakyti į klausimus, kuriuos, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, buvo būtina ir teisiniu požiūriu svarbu užduoti siekiant nustatyti, kaip įgyvendinti Belgijoje taikytiną teisę, būtent Autorių teisių įstatymą, atsižvelgiant į Direktyvoje 93/83 nustatytus reikalavimus, jeigu nėra įrodymų, leidžiančių patvirtinti šį teiginį; primenu, kad ši direktyva, kaip pažymima abiejuose sprendimuose dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, šiuo įstatymu buvo perkelta į minėtos valstybės narės teisę.

43. Antrasis ir trečiasis *Agicoa* argumentai taip pat nėra pagrįsti. Kalbant apie trečiąjį argumentą, iš teismo praktikos matyti, kad tarpvalstybinio aspekto nebuvimo klausimas [19] susijęs ne su prieštaravimu dėl priimtinumo, o su bylos esme [20]. Be to, man neatrodo, kad šiuo atveju visos pagrindinės bylos aplinkybės būtų susijusios tik su viena valstybe nare [21]. Taigi ir šiuo pagrindu remiantis prašymas priimti prejudicinį sprendimą negali būti pripažintas nepriimtinu.

44. Be to, teismo posėdyje Komisijos atstovas apgailestavo dėl to, kad *Hof van beroep te Brussel* išsamiau nenurodė aplinkybių, dėl kurių buvo pradėtos abi pagrindinės bylos. Jis paaiškino, kad tik perskaičiusi pagrindinės bylos šalių komentarus Komisija susidarė visą bylos aplinkybių vaizdą, todėl ir pageidavo

17 — Žr. 2010 m. spalio 21 d. Sprendimą *Padawan* (C-467/08, Rink. p. I-10055, 21 ir paskesni punktai bei juose nurodyta teismo praktika) ir generalinės advokatės V. Trstenjak išvados, pateiktos toje byloje, 48 ir paskesnius punktus.

18 — Prezumpcija, Teisingumo Teismo neseniai priminta 2010 m. spalio 12 d. Sprendime *Rosenbladt* (C-45/09, Rink. p. I-9391, 33 punktas).

19 — Pažymėtina, kad šis klausimas kaip tik buvo aptartas transliavimo per palydovą darbo grupės antrame susirinkime, įvykusiame 2003 metais. Iš tikrųjų minėtos ištraukos, kurią cituoja *Agicoa*, tęsinys yra toks: „Šiuo atžvilgiu Komisijos tarnybos priminė, kad pagal [Direktyvą 93/83] gali būti atsižvelgiama tik į tarpvalstybinę veiklą ir kad palydovinės televizijos programų paketo operatoriaus valstybės viduje vykdoma nacionalinių kanalų retransliavimo visuomenei veikla negali patekti į minėtos direktyvos, kuri pagrįsta EB sutarties 43 ir 49 straipsniais, susijusiais su įsisteigimo laisve ir laisve teikti paslaugas, taikymo sritį".

20 — 2000 m. sausio 13 d. Sprendimas *TK-Heimdienst* (C-254/98, Rink. p. I-151, 14 ir 15 punktai).

21 — Iš tikrųjų pagal abu sprendimus dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą palydovinės televizijos programų paketo teikėjas yra Belgijos bendrovė, bendradarbiaujanti su Nyderlandų bendrove, programų signalai priimami ir Nyderlanduose, ir Liuksemburge, o per palydovą transliuojamas įvairiose Europos Sąjungos valstybėse narėse sukurtas programas gali žiūrėti įvairių šalių, pirmiausia Belgijos ir Liuksemburgo, žiūrovai.

papildyti savo rašytines pastabas [22]. Todėl gali kilti klausimas, ar kiekvienas iš prašymų priimti prejudicinį sprendimą buvo suformuluotas pakankamai aiškiai, kad Teisingumo Teismas galėtų priimti sprendimą.

45. Atsižvelgdamas į informaciją, kuri Teisingumo Teismui buvo pateikta iš pradžių, ir į informaciją, jo gautą per rašytinę ir žodinę proceso dalis, manau, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas faktines aplinkybes, kuriomis kilo jo pateikti klausimai, nurodė pagal Teisingumo Teismo reikalavimus [23]. Iš tikrųjų, nors *Hof van beroep te Brussel* faktus išdėstė painokai, tačiau be dviprasmybių, kurios galėtų suklaidinti skaitytoją. Mano manymu, sunkumų, kuriuos nurodė Komisija, kyla iš jos padarytos prielaidos, kad aptariamos bylos gali būti susijusios tik su viena veiklos forma.

46. Todėl manau, kad reikia atsakyti į minėtus prejudicinius klausimus – tokius, kokie buvo pateikti Teisingumo Teismui, taigi atsižvelgiant į Direktyvos 93/83 nuostatas.

47. Dėstydamas pasiūlymus, kuriuos šiuo tikslu suformuluosiu iš pradžių pateikęs kelias bendro pobūdžio pastabas, kaip ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pagal nurodytas faktines pagrindinių bylų aplinkybes skirsiu, pirma, perdavimo būdus, kai transliuotojai perduoda savo televizijos programų signalus į palydovą padedami *Airfield* ir *Canal Digital* (pirmasis prejudicinis klausimas), ir, antra, būdą, kai jie transliuoja savo programas nesinaudodami šio palydovinės televizijos programų paketų teikėjo ir su juo susijusios bendrovės pagalba (antrasis prejudicinis klausimas).

B — *Pirminės pastabos*

48. Kaip grįsdamas savo dvigubą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pažymi nacionalinis teismas, priimdamas Direktyvos 93/83 1 straipsnio 2 dalies a–c punktus teisės aktų leidėjas norėjo apibrėžti šioje direktyvoje vartojamą „viešo perdavimo per palydovą“ sąvoką – kuri yra šio prašymo

22 — Komisija pažymėjo, kad suabejojusi dėl to, ar *Airfield* atliekamas perdavimas laikytinas pirmine transliacija, kaip ji teigė savo rašytinėse pastabose, ar, priešingai, retransliacija, Komisija ketino nekeisti savo pradinės pozicijos tuo atveju, jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas manytų, jog nagrinėjamu atveju kalbama apie pirminę transliaciją, bet pateikti papildomų argumentų atsakymui ir kitu atveju.

23 — T. y. pagal nusistovėjusią teismo praktiką (žr., be kita ko, 2007 m. kovo 6 d. Sprendimą *Placanica ir kt.*, C-338/04, C-359/04 ir C-360/04, Rink. p. I-1891, 34 punktas ir jame nurodyta teismo praktika), taip, kad būtų sudaryta galimybė ne tik Teisingumo Teismui duoti atsakymus, naudingus sprendimams pagrindinėse bylose priimti, bet ir valstybių narių vyriausybėms bei kitoms suinteresuotosioms šalims pateikti pastabas pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį.

priimti prejudicinį sprendimą dalykas, – kad Bendrijos lygiu būtų įgyvendinamas teisinis saugumas.

49. Iš tikrųjų iš Direktyvos 93/83 14 konstatuojamosios dalies matyti, kad minėtu straipsniu siekiama panaikinti su įsigytinomis teisėmis susijusį teisinį nesaugumą, trukdantį tarpvalstybiniam programų transliavimui per palydovą [24]. Be to, šią sąvoką reikėjo apibrėžti „Bendrijos lygiu“ siekiant išvengti kelių valstybių narių įstatymų taikymo tai pačiai transliacijai, atsižvelgiant į galimą didelę transliavimo per palydovą teritorinę aprėptį [25].

50. Šiuo tikslu Direktyvos 93/83 1 straipsnio 2 dalyje pateikiama labai tiksli „viešo perdavimo per palydovą“ apibrėžtis šios direktyvos prasme, kurioje nurodoma ir perdavimo veiksmo vieta, vieninteliu atskaitos tašku laikant transliavimo kilmės šalį ir nesiremiant valstybių narių teise. Taigi ši savarankiška sąvoka, t. y. Sąjungos teisės sąvoka, turi būti aiškinama vienodai. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką [26] ši sąvoka turi būti aiškinama atsižvelgiant ne tik į visus atitinkamoje nuostatoje vartojamus terminus, bet ir į ja siekiamus tikslus [27], kurie priminti anksčiau, bei į jos kontekstą, pirmiausia – į šioje srityje priimtas tarptautines konvencijas ir susijusius Sąjungos teisės aktus, kaip antai Direktyva 2001/29 [28].

51. Nagrinėjamoje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar tokiais televizijos programų transliavimo atvejais, kurie nurodyti abiejuose prejudiciniuose klausimuose ir kuriais daugiau ar mažiau dalyvauja palydovinės televizijos programų paketų teikėjas, manytina, kad vyksta:

— vienas viešas perdavimas per palydovą, atliekamas tik transliuotojo, taigi kuris

24 — Šis tikslas nurodytas ir Direktyvos 93/83 5 konstatuojamojoje dalyje.

25 — Žr. Komisijos pasiūlymą, kuriuo remiantis buvo priimta Direktyva 93/83 [COM(91) 276 galutinis, p. 33 ir paskesni], Komisijos ataskaitą apie šios direktyvos taikymą [COM(2002) 430 galutinis, pirmiausia p. 6–8], taip pat 2000 m. vasario 3 d. Sprendimą *Egeda* (C-293/98, Rink. p. I-629, 15, 20 ir 21 punktai) ir minėtą 2005 m. liepos 14 d. Sprendimą *Lagardère Active Broadcast* (42 punktas).

26 — Žr. minėtame Sprendime *Padawan* nurodytą teismo praktiką (31 ir paskesni punktai) bei toje byloje pateiktą generalinės advokatės V. Trstenjak išvadą (61 ir paskesni punktai), kurioje išdėstyti argumentai, mano manymu, taikytini ir šiuo atveju.

27 — Žr., be kita ko, minėtą Sprendimą *Lagardère Active Broadcast* (26 ir paskesni punktai).

28 — Pirmiausia žr. Berno konvenciją ir Autorių teisių sutartį, kurią 1996 m. gruodžio 20 d. Ženevoje priėmė Pasaulinė intelektinės nuosavybės organizacija (toliau – PINO autorių teisių sutartis). Dėl ryšių tarp šiuose dokumentuose vartojamos „viešo paskelbimo“ sąvokos ir „viešo skelbimo“ sąvokos Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalies prasme žr. minėtos generalinės advokatės E. Sharpston išvados byloje *SGAE* 35 ir paskesnius punktus bei generalinės advokatės J. Kokott išvados, pateiktos šiuo metu dar nagrinėjamoje byloje *Football Association Premier League ir kt.* (C-403/08), 127 ir paskesnius punktus.

vienintelis turi gauti atitinkamų autorių leidimą taip transliuoti programas,

— ar, priešingai, du skirtingi viešieji perdavimai per palydovą: pirmasis – pirminis perdavimas, kurį atlieka transliuotojas visuomenei, ir antrasis – perdavimas, kurį atlieka palydovinės televizijos programų paketų teikėjas savo abonentams [29]; tai reikštų, kad atliekant kiekvieną iš šių perdavimų turi būti atsižvelgiama į autorių teises.

52. Visų pirma pabrėžtina, kad reikia atmesti grėsmę, jog gali kilti nesusipratimų, susijusių su transliavimo vienu metu sąvoka. Skirtingai nuo vėlesnės transliacijos, tokia retransliacija, dar vadinama „tiesiogine retransliacija“, kaip per teismo posėdį paaiškino *Sabam*, yra atliekama kartu, taigi vienu metu – ir nepakitus turiniui, – su pirmine programų transliacija, vadinamuoju „pirminiu perdavimu“ pagal Direktyvą 89/552 [30], glaudžiai susijusią su Direktyva 93/83. Nors šie du perdavimai vyksta vienu metu, o ne vienas po kito, jie turi būti skiriami atsižvelgiant į jiems galimas taikyti autorių teises [31].

53. Teismo posėdyje Komisija teigė savo rašytinėse pastabose numačiusi galimybę, kad pirmąją transliaciją tiesiogiai atlieka *Airfield*, kurios veikla, kurioje naudojamasi tik transliuotinos medžiagos gamintojų sukurtais produktais, tokiu atveju būtų prilyginama transliuotojo veiklai ir kuri, be jokios abejonės, tada turėtų gauti autorių leidimą atlikti viešą perdavimą per palydovą. Tačiau atsižvelgdamas į Teisingumo Teismui pateiktų prejudicinių klausimų tekstą manau, kad juos pateikęs teismas turi omenyje visai kitą atvejį, t. y. tik tą atvejį, kai *Airfield* tik atlieka tiesioginę retransliaciją, pakartodama pirminę

29 — Pažymėtina, kad Direktyvos 93/83 3 straipsnio 2 dalyje, susijusioje su „transliavimo teisių įsigijimu“, nustatyta, jog „valstybė narė gali numatyti, kad atlygio surinkimo organizacijos ir transliavimo organizacijos kolektyvinė sutartis dėl tam tikrų kūrinių kategorijos gali būti taikoma tos pačios kategorijos teisių turėtojams, kuriems atlygio surinkimo organizacija neatstovauja, jei <...> viešas perdavimas per palydovą vyksta kartu su antžemine to paties transliuotojo vykdoma transliacija <...>“. Šiuo atveju transliuotojas gali naudotis minėta sistema tik tada, jei pirminis perdavimas vyksta tuo pat metu kaip ir viešas perdavimas per palydovą.

30 — Direktyvos 93/83 priėmimo metu taikytinos Direktyvos 89/552 redakcijos 1 straipsnio a punkte nustatyta, kad „šioje direktyvoje <...> „televizijos programų transliavimas“ – tai pirminis koduotas ar nekoduotas kabeliu arba eteriu televizijos programų perdavimas visuomenei, įskaitant palydovines ryšių priemones. Jos [Ši sąvoka] apima ir vienos televizijos stoties programų perdavimą kitai, kad ši retransliuotų jas žiūrovams. <...>“. Tačiau man atrodo, kad Direktyva 93/83 taikoma ne tik pirminiam perdavimui per palydovą, nes, primenu, ji reglamentuoja ir perdavimą kabeliu.

31 — Plg. su Direktyvos 93/83 1 straipsnio 3 dalimi, susijusia su kabeline retransliacija, pagal kurią „šioje direktyvoje „kabelinė retransliacija“ – tai viešai priimti skirtų televizijos ar radijo programų pradinio perdavimo iš kitos valstybės narės vieliniu ar bevieliu ryšiu, įskaitant ir palydovinį ryšį, vienalaikis, nepakeistas ir nesutrumpintas retransliavimas viešam priėmimui kabeline ar mikrobange sistema“.

transliaciją, kurią tuo pat metu vykdo transliuotojas. Iš tikrųjų šiuose dviejuose klausimuose patikslinama, kad *Airfield* abonentai programas žiūri „tuo pat metu ir nepakeistas“, o tai reiškia, kad jas galima žiūrėti tuo pat metu kaip ir naudojantis kita nei *Airfield* transliavimo sistema matomas programas, kurias perduoda transliuotojas, „aprūpinantis“ *Airfield*.

54. Pagrindinėse bylose neginčijama, kad transliuotojas ir palydovinės televizijos programų paketų teikėjas yra skirtingi subjektai struktūriniu ir ekonominiu atžvilgiu, bet kokia jų padėtis teisiniu atžvilgiu, t. y. naudojimosi autorių teisių saugomais kūriniais atžvilgiu? Atsakymas į šį klausimą labai svarbus, nes pirmuoju iš minėtų atvejų autoriai, remdamiesi teise leisti arba uždrausti naudoti savo kūrinius, gaus atlygį tik iš transliuotojų, o antruoju atveju – ir iš palydovinės televizijos programų paketų teikėjo.

55. Pažymėtina, kad Suomijos vyriausybė mano, jog Direktyvos 93/83 nuostatos neleidžia atsakyti į abiejuose sprendimuose dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateiktus prejudicinius klausimus ir kad pagal Sprendimą *Egeda* [32] reikia remtis valstybių narių teisės aktais norint nustatyti, koks subjektas atlieka „viešą perdavimą per palydovą“, taigi ir turi gauti televizijos programų autorių leidimą. Nepritariu šiam požiūriui, nes iš parengiamųjų Direktyvos 93/83 dokumentų matyti, kad jos 1 straipsniu buvo siekiama kartu nustatyti, koks programų transliavimas laikytinas viešu perdavimu per palydovą ir kas yra už tai atsakingas, todėl turi įsigyti naudojimo teises [33].

C — Dėl leidimo, gautino netiesiogiai retransliuojant į palydovinės televizijos programų paketą įtrauktus televizijos kanalus

56. Pirmuoju prejudiciniu klausimu *Hof van beroep te Brussel* iš esmės klausia, ar Direktyvai 93/83 prieštarauja tai, kad iš palydovinės televizijos programų paketų teikėjo būtų reikalaujama gauti su saugomų kūrinių perdavimu susijusių teisių turėtojų leidimą transliuotojui netiesiogiai retransliuojant televizijos kanalus tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklosčiusios pagrindinėse bylose.

32 — Minėtas sprendimas (25 ir paskesni punktai). Taip pat šiuo atžvilgiu žr. minėtą Sprendimą *SGAE* (30 punktas).

33 — Žr. pirminį direktyvos pasiūlymą (COM(91) 276 galutinis, p. 33, 3 punktas) ir iš dalies pakeistą direktyvos pasiūlymą (COM(92) 526 galutinis, pirmiausia p. 7).

57. Netiesioginis atitinkamų operacijų pobūdis [34] pasireiškia tuo, kad transliuotojas savo programų signalus skirtosiomis linijomis arba užkoduotu palydoviniu signalu siunčia ne pats, o tarpininkaujant *Airfield*, kuri, kaip patikslina prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, yra nepriklausoma nuo transliuotojo. Konkrečiai kalbant, šis palydovinės televizijos paslaugų teikėjas paveda užkoduoti signalus su juo susijusiai bendrovei, *Canal Digitaal*, ir užtikrina jų perdavimą į palydovą *Astra*.

58. Siekiant atsakyti į pateiktus klausimus primintina, kad Direktyvos 93/83 2 straipsnyje nustatyta, jog autorių teisių saugomo kūrinio autorius turi išimtinę teisę leisti viešai per palydovą perduoti šį kūrinį. Šiuo atveju taikytinos Direktyvos 93/83 nuostatos – tai 1 straipsnio 2 dalies a ir c punktai, kuriuose apibrėžiama sąvoka „viešas perdavimas per palydovą“ šios direktyvos prasme.

59. Iš šių nuostatų teksto matyti, jog reikia atsižvelgti į kelis kriterijus, kad aptariamą veiksmą būtų galima laikyti „viešu perdavimu per palydovą“, kuriam atlikti būtinas su perduodamu kūriniu susijusių teisių turėtojo leidimas.

60. Pagrindinių bylų šalys yra tokios pačios nuomonės dėl įvairių dalykų, kuriuos Teisingumo Teismas turi išnagrinėti, bet nesutaria dėl to, kaip turi būti atsakyta į prejudicinius klausimus. *Airfield* ir *Canal Digitaal* mano, kad Direktyvai 93/83 prieštarauja tai, jog iš palydovinės televizijos programų paketų teikėjo būtų reikalaujama gauti konkretų programų autorių leidimą, remdamosi tuo, kad šis teikėjas teikia tik technines paslaugas. O *Agicoa* ir *Sabam*, priešingai, mano, kad „viešą perdavimą per palydovą“ atlieka ne tik transliuotojai, bet ir minėtas palydovinės televizijos programų paketų teikėjas.

61. Visų pirma pažymėtina, kad dėl sąvokos „programų signalai“ Direktyvos 93/83 1 straipsnio 2 dalies prasme klausimų nekyla. Nėra jokių abejonių, kad pagrindinėse bylose minimi signalai gali būti laikomi programų signalais.

62. *Agicoa* ir *Sabam* teigia, kad minėti signalai yra skirti palydovinės televizijos programų paketų teikėjui, o ne pačiai visuomenei;

34 — Tai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodyti „1 ir 3 atvejai“, priešpastatyti „2 atvejui“, kurių esmė priminta aprašant faktines aplinkybes.

Airfield ir *Canal Digitaal*, priešingai, mano, kad transliaciją visuomenei atlieka ne minėtas teikėjas, ypač aukštynkrypčio perdavimo etape.

63. Iš teismo praktikos matyti, kad sąvoka „viešas“ Direktyvos 93/83 1 straipsnio 2 dalies prasme apima plačiąją visuomenę, o ne specialistus [35]. Taigi su specialisto, kaip antai *Airfield*, priimamais signalais susijusios retransliavimo veiksmų dalies negalima laikyti „viešu perdavimu per palydovą“. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytas atvejis yra veiksmas, kuris prasideda transliuotojo programų signalų siuntimu ir baigiasi tuo, kad palydovinės televizijos paslaugų teikėjo abonentai galiausiai gali žiūrėti atitinkamas programas, tiesiogiai ir nė kiek nepakeistas. Manau, kad tik minėti žiūrovai, nors tik potencialūs [36], yra svarbūs atsižvelgiant į prejudicinį klausimą.

64. Šiuo atveju žiūrovai, su kuriais susijusi *Airfield* veikla, yra jos abonentai. Transliuotojo ir *Airfield* tikslinė auditorija gali būti visiškai skirtinga, kadangi nė vienas iš transliuotojų, kurių programos įtrauktos į *Airfield* programų paketus, nesuteikia jai išimtinės teisės perduoti savo signalus. Šio požiūrio, kad yra „nauja tikslinė auditorija“, Teisingumo Teismas laikėsi minėtame Sprendime *SGAE*, kai aiškino „viešo perdavimo per palydovą“ sąvoką, apibrėžtą Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalyje [37], kuria iš esmės keičiamas Direktyvos 93/83 2 straipsnis [38]. Nagrinėjamu atveju manytina, kad reikia skirti transliuotojo iš pradžių atliekamą viešą perdavimą, kurį nemokamai gali priimti bet kuris asmuo, turintis atitinkamą prisijungimo priemonę, ir palydovinės televizijos programų paketų teikėjo atliekamą perdavimą, kurį gali priimti tik abonentai, turintys atkodavimo kortelę. Kadangi skiriasi tikslinė

35 — Dėl sąvokos „viešas“ Direktyvos 93/83 prasme žr. minėtą Sprendimą *Lagardère Active Broadcast* (31 ir paskesni punktai), kuriame nurodomas 2005 m. birželio 2 d. Sprendimas *Mediakabel* (C-89/04, Rink. p. I-4891, 30 punktas), susijęs su šios sąvokos Direktyvos 89/552 prasme išaiškinimu. Teisingumo Teismas šiais dviem sprendimais rėmėsi minėtame Sprendime *SGAE* (37 ir paskesni punktai), kai aiškino tą pačią sąvoką Direktyvos 2001/29 prasme.

36 — Nėra svarbu, ar transliuojamos programos yra iš tikrųjų žiūrimos, ar ne, panašiai kaip knygos atveju reikšmingas vien kūrinio pateikimas visuomenei pagrindžiant rinkliavą autoriams pardavimo atveju.

37 — Minėtame Sprendime *SGAE* (40 ir paskesni punktai) Teisingumo Teismas, remdamasis Berno konvencijos nuostatomis, nurodo, kad „[kūrinių per viešbučio kambariuose įrengtus televizorius] transliavimas skiriamas kitai visuomenei [auditorijai] nei ta, kuriai skirtas pradinis kūrinio transliavimas, tai yra naujai visuomenei [auditorijai]“. Kadangi atitinkamas transliacijų priėmimas skirtas platesnei auditorijai ir yra nepriklausomas veiksmas, kuriuo transliuojamas kūrinys paskelbiamas naujiems žiūrovams, dėl šio viešo priėmimo autorius įgyja išimtinę teisę suteikti jam leidimą. Taip pat žr. 2010 m. kovo 18 d. Nutartį *Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon* (C-136/09, 38 ir paskesni punktai) bei minėtą generalinės advokatės J. Kokott išvadą byloje *Football Association Premier League ir kt.* (118 ir paskesni punktai).

38 — Šiuo klausimu žr. B. Hugenholtz „Nouvelle lecture de la Directive Satellite-Câble: passé, présent, avenir“, *Convergence, droit d'auteur et télévision transfrontière*, IRIS Plus 2009-8, Strasbūras, Europos garso ir vaizdo observatorija, p. 10, kur nurodoma, kad Direktyvos 2001/29 3 straipsnyje nustatyta viešo perdavimo teisė suformuluota taip plačiai, jog veikiausiai apima ir transliavimą per palydovą. Taip pat pažymėtina, kad minėtos direktyvos 23 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog ši teisė turėtų būti suprantama plačiai, kaip apimanti bet kurį transliavimą ar retransliavimą, skirtą auditorijai, nesančiai toje vietoje, iš kurios vyksta perdavimas, pirmiausia transliavimą per radiją ar televiziją.

auditorija, abiejų šių operatorių, kurie pagal abu sprendimus dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą yra savarankiški, ekonominiai interesai taip pat skirtingi [39].

65. Teismo posėdyje *Airfield* pripažino, kad reikėtų gauti konkretų autorių leidimą, taigi ir atskirai atlyginti jiems, jeigu jos atliekamas perdavimas vyktų vėliau nei tas, kurį atlieka transliuotojai, o šiuo atveju tai nenustatyta. Tačiau taip pat kaip *Sabam* ir Komisija manau, kad nesvarbu, ar palydovinės televizijos programų paketų teikėjo atliekama transliacija vyksta vėliau, ar tuo pačiu metu, kaip yra pagrindinių bylų atveju. Pagrindinis kriterijus nustatant, kad kalbama apie atskirus naudojimo veiksmus, yra tai, jog *Airfield* veikė turėdama konkretų tikslą, t. y. sudarydama programų paketus orientavosi į konkrečią tikslinę auditoriją, vadinasi, buvo atliekamas veiksmas, kuriuo palydovinės televizijos programų paketų teikėjui sukuriama papildoma ekonominė vertė.

66. *Airfield* nustato savo tikslinę auditoriją sudarydama televizijos kanalų paketus, kurie iš esmės yra kita garso ir vaizdo prekė nei atskiri juos sudarantys kanalai. Kaip teismo posėdyje pažymėjo Komisija, tai galėtų būti ir *Airfield* atliekamas pirminis perdavimas, ir retransliacija, bet abiem atvejais palydovinės televizijos programų paketų teikėjas privalo turėti būtent jam suteiktą autorių teisių turėtojų leidimą. Mano manymu, vienintelė išimtis galima tuo atveju, jei pagal sutartį, sudarytą su autoriais remiantis nacionalinės teisės aktais [40], transliuotojas būtų galėjęs perduoti savo leidimą palydovinės televizijos programų paketų teikėjui, kuris atlieka retransliaciją tuo pat metu. Tačiau šiuo atveju ši galimybė atrodo atmestina atsižvelgiant į informaciją, kurią posėdyje pateikė *Sabam*, nurodžiusi, kad pagal bendrąsias leidimo suteikimo ir atlyginimo sutartis, kurias ji yra sudariusi su atitinkamais transliuotojais, šie patys turi užtikrinti saugomų kūrinių perdavimą, bei aiškiai atmetama galimybė transliuotojams kreiptis į trečiąsias šalis dėl programų, kurias naudoti jiems yra leidę autorių teisių turėtojai, platinimo ar retransliavimo.

39 — Dėl atsižvelgimo į operatoriaus atliekamus savarankiškus naudojimo veiksmus ir iš to gaunamą ekonominę naudą žr. generalinės advokatės E. Sharpston išvados byloje, kurioje buvo priimtas minėtas Sprendimas *SGAE*, 56, 57 ir 64 punktus, kur remiamasi generalinio advokato A. M. La Pergola požiūriu, išdėstytu byloje, kurioje buvo priimtas minėtas Sprendimas *Egeda*. Komercinį perdavimo pobūdį Teisingumo Teismas nustatė minėtame Sprendime *SGAE* (44 punktas).

40 — Žr. Direktyvos 93/83 15 konstatuojamąją dalį.

67. Pabrėžusios, kad Direktyvoje 93/83 nėra aiškiai apibrėžta sąvoka „įvedimas, atsakingai transliavimo organizacijai kontroliuojant“ šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalies a punkto prasme, *Airfield* ir *Canal Digitaal* mano, kad jos veikia tik kaip subrangovės, teikdamos vien techninę pagalbą transliuotojams, nes pačios nesprendžia nei dėl transliuojamų programų turinio, nei dėl jų perdavimo laiko [41].

68. Teismo posėdyje Komisija teigė, kad palydovinės televizijos programų paketų teikėjas vis dėlto veikia kaip transliuotojas, nes jis mažų mažiausia duoda instrukcijas ir sugrupuoja televizijos kanalus. *Agicoa* ir *Sabam* taip pat atmeta *Airfield* ir *Canal Digitaal* vertinimą motyvuojant tuo, kad jos „padeda“ transliuotojams, su kuriais yra sudariusios sutartis.

69. Pažymėtina, kad šiuo atveju pagal pirmąjį prejudicinį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neabejoja, kad „transliuotojas savo programų signalus <...> siunčia <...> palydovinės skaitmeninės televizijos paslaugų teikėjui“. Iš to matyti, kad perdavimo procesas prasideda būtent nuo transliuotojo. Lieka nustatyti, ar transliuotojas, o ne *Airfield* atlieka „įvedimą“, susijusį su viešu perdavimu per palydovą Direktyvos 93/83 prasme, ar jis, tiesiog kaip transliuotinos medžiagos gamintojas tik pateikia garsinį ir vaizdinį turinį, kurio perdavimas per palydovą teisiniu ir techniniu atžvilgiu vyksta kontroliuojant *Airfield* ir *Canal Digitaal*.

70. Mano manymu, atsakymą gali padėti rasti perdavimo sutartys, kurias *Airfield* yra sudariusi su transliuotojais. Iš tikrųjų iš tipinės „carriage agreement“ sutarties, pridėtos prie bylos medžiagos, 7.2 punkto matyti, kad *Airfield* turi teisę atrinkti televizijos programas, kurias numato įtraukti į savo pasiūlymą visoje teritorijoje ar jos dalyje, ir kad už šią naudą ji moka atlygį. Taigi į palydovą siunčiamos medžiagos turinį nustato palydovinės televizijos programų paketų teikėjas. Todėl, būdamas atsakingas už viešą perdavimą, jis turi gauti teisių turėtojų leidimą.

71. Primintina, kad Direktyvos 93/83 1 straipsnio 2 dalies a punktas skirtas apibrėžti autorių teisių atžvilgiu reikšmingą naudojimo veiksmą, atliekamą vykstant transliavimui per palydovą. Bendrijos teisės aktų leidėjo priimtas sprendimas turi prasmę tik tada, jei viešas perdavimas per palydovą

41 — Kriterijai, susiję su vienašališku sprendimu dėl turinio ir transliavimo, iš tikrųjų yra svarbūs atsižvelgiant į Direktyvos 93/83 parengiamuosius dokumentus (žr. COM(91) 276 galutinis, p. 33 ir paskesnius bei COM(92) 526 galutinis, p. 7).

suprantamas kaip viena, nuosekli ir nepertraukiama grandinė, kurią sudaro signalų įvedimas, paskui – jų siuntimas į palydovą ir galiausiai – žemynkryptis perdavimas, visa tai kontroliuojant transliuotojui, atlikusiam pirminį perdavimą, ir jo atsakomybe.

72. Komisija savo rašytinėse pastabose pabrėžė, kad, atsižvelgiant į Direktyva 93/83 siekiamą tikslą užtikrinti teisinį saugumą, reikia, jog šių nuostatų taikymas nebūtų priklausomas nuo techninės rizikos, susijusios su palydovu. Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad reikia, jog transliavimo sistema būtų uždara, t. y. kad į perdavimo grandinę įvesti programų signalai nebūtų prieinami visuomenei [42]. Manau, kad šiuo atveju taip ir yra: perduodamo signalo negali perimti jokie tretieji asmenys, nes jis yra koduotas.

73. *Airfield* ir *Canal Digitaal* teigia, kad jų veikla apsiriboja „įprastomis techninėmis procedūromis“, todėl negali būti laikoma galinčia pertraukti signalą [43] pagal Direktyvos 93/83 14 konstatuojamosios dalies nuostatas [44]. Teismo posėdyje suinteresuotieji asmenys tvirtino, kad palydovinės televizijos programų paketų sudarymas nelemia grandinės pertraukimo, nes programos transliuojamos tokios, kokias jie gauna iš transliuotojo, nepakeitus nei jų turinio, nei net jų transliavimo laiko, taigi ir techninės operacijos, kurias jie atlieka, nėra veiksmai, suteikiantys teisę į rinkliavą autoriams.

74. Atsižvelgdamas į prejudicinio klausimo tekstą ir byloje esančią informaciją, pritariu priešingai *Agicoa* ir *Sabam* analizei, pagal kurią minėtos veiklos vykdymas [45] reikalauja techniškai pritaikyti transliuotojo siunčiamus signalus, taigi lemia perdavimo grandi-

42 — Minėto Sprendimo *Lagardère Active Broadcast* 39 punkte nurodyta, kad „Direktyva [93/83] numato uždarą perdavimo sistemą, kurioje palydovas yra pagrindinis, esminis ir nepakeičiamas elementas, nes šiam sugedus signalų transliavimas yra techniškai neįmanomas ir dėl to visuomenės nepasieks jokia laida“. Šiuo atveju neginčijama, kad palydovas yra pagrindinis atitinkamos sistemos elementas.

43 — Perdavimo grandinės pertraukimas po signalų perėjimo per palydovą buvo nustatytas byloje, kurioje priimtas minėtas Sprendimas *Lagardère Active Broadcast* (žr. generalinio advokato A. Tizzano išvados minėtoje byloje 48 ir paskesnius punktus). Grandinė gali būti pertraukta ir įtraukus kitokias reklamas nei pirminėse programose esančios reklamos.

44 — Iš dalies pakeistame pasiūlyme, kurio pagrindu priimta Direktyva 93/83 (COM(92) 526 galutinis, p. 7), paaiškinama, kad grandinė nėra pertraukiama, jei atliekama techninė procedūra yra įprasta ir kol perdavimą kontroliuoja transliuotojas. Dėl nepertraukiamo grandinės pobūdžio taip pat žr. pirminį direktyvos pasiūlymą (COM(91) 276 galutinis, 4 punktas).

45 — T. y. pirmiausia signalų, skirtų sudaryti *Airfield* transliuojamus paketus, suspaudimo, sutankinimo, užkodavimo ir atrinkimo operacijos, kurios yra daugiau nei paprasta „techninė priemonė, leidžianti užtikrinti ar pagerinti pradinės programos priėmimą“, – tai „techninė veikla <...>, leidžianti klientui priimti signalą <...> ir taip naudotis saugomu kūriniu“, kaip Teisingumo Teismas nurodė minėtame Sprendime *SGAE* (42 punktas) ir minėtoje Nutartyje *Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon* (40 ir paskesni punktai).

nės pertraukimą. Pažymėtina, kad *Airfield*, techniškai padedama *Canal Digitaal*, pakeičia transliuotojų siunčiamų signalų pobūdį ir naudoja savo dažnį televizijos programoms transliuoti; tai leidžia manyti, kad palydovinės televizijos programų paketų teikėjas veikia nepriklausomai nuo transliuotojų. Manau, kad šie veiksmai yra daugiau nei „įprastos techninės procedūros“ [46], kad transliuotojų pradėta perdavimo grandinė pertraukiama ir kad *Airfield* sukuria ir apibrėžia naują grandinę. Ši veikla leidžia jai nukreipti atitinkamų programų retransliaciją per palydovą kitai auditorijai nei transliuotojo, atlikusio pirminį perdavimą, auditorija, net jei šios programos transliuojamos tuo pačiu metu ir jų turinys yra visiškai toks pats.

75. Skaitant abu sprendimus dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi prielaida, jog programų signalai siunčiami koduota forma ir tokius juos priima palydovinės televizijos programų paketų teikėjo abonentai, kurie gali juos atkoduoti naudodamiesi minėto teikėjo jiems išduota atkodavimo kortele. Taigi šis atvejis patenka į Direktyvos 93/83 1 straipsnio 2 dalies c punkto nuostatų taikymo sritį.

76. *Airfield* pažymi, kad transliuotojai davė jai sutikimą parduoti tokias korteles savo klientams. Tačiau, *Agicoa* ir *Sabam* teigimu, suinteresuotieji asmenys nepateikė tokio tariamo sutikimo įrodymų. Nustatyti, ar pateikta pakankamai įrodymų, turi nacionalinis teismas.

77. Dėl pastarojo kriterijaus *Airfield* teismo posėdyje teigė, kad transliuotojai prašo jos techninės pagalbos programoms užkoduoti būtent tam, kad jas būtų galima priimti tik pasirinktoje teritorijoje, t. y. Flandrijoje, o ne tam, kad jos būtų prieinamos bet kuriai auditorijai [47]. Mano manymu, tai kaip tik įrodo, kad palydovinės televizijos programų paketų teikėjo veikla turi didelės reikšmės nukreipiant „viešą perdavimą per palydovą“ Direktyvos 93/83 prasme. Manau, kad negalima daryti prielaidos, jog transliuotojui teisių turėtojų suteiktas leidimas atlikti naudojimo veiksmą, pasireiškiantį pirminiu programų perdavimu per palydovą, negali būti laikomas

46 — Dėl šios sąvokos žr. pagal analogiją suderintą paaiškinimą dėl PINO autorių teisių sutarties 8 straipsnio, kuriame nustatyta, kad „vien nuostata dėl fizinių priemonių, kurios leidžia kūriniui būti viešai prieinamam ar viešai paskelbiamam, negali būti suvokiama kaip kūrinio paskelbimas pagal šią Sutartį arba Berno konvenciją [vien fizinių priemonių, skirtų paskelbimo galimybei sudaryti ar jam atlikti, suteikimas nereiškia viešo paskelbimo pagal šią Sutartį arba Berno konvenciją]“.

47 — 2002 m. parengtoje Direktyvos 93/83 taikymo ataskaitoje (COM(2002) 430 galutinis, 3.1.1 punktas) Komisija pažymėjo, kad užkodavimas kartu su atkoduoti būtinų priemonių išdavimu ribotam skaičiui asmenų lemia išimtinių teritorinių teisių suteikimą, taigi vidaus rinkos suskaldymą, o tai prieštarauja direktyva siekiamiems tikslams.

apimančiu ir savarankiško operatoriaus atliekamą tų pačių programų retransliaciją, skirtą savo klientams, sudarantiems kitą tikslinę auditoriją.

78. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, jog į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti neigiamai, t. y. nuspręsti, kad Direktyva 93/83 turi būti aiškinama taip, jog Sąjungos teisei neprieštarauja tai, kad pagal valstybės narės teisę iš palydovinės televizijos programų paketų teikėjo reikalaujama gauti konkretų leidimą naudoti autorių teisių saugomų programų signalus, kai juos netiesiogiai perduoda transliuotojas, o tai reiškia aktyvesnį minėto teikėjo dalyvavimą tokiomis aplinkybėmis, kaip antai susiklosčiusios pagrindinėse bylose.

D — *Dėl leidimo, gautino tiesiogiai retransliuojant į palydovinės televizijos programų paketą įtrauktus televizijos kanalus*

79. Antruoju prejudiciniu klausimu *Hof van beroep te Brussel* iš esmės klausia, ar Direktyvai 93/83 prieštarauja tai, kad iš palydovinės televizijos programų paketų teikėjo būtų reikalaujama nagrinėjamomis aplinkybėmis gauti teisių, susijusių su saugomų kūrinių perdavimu, turėtojų leidimą transliuotojui tiesiogiai retransliuojant televizijos kanalus.

80. Skirtumas tarp šio prejudicinio klausimo ir pirmojo susijęs ne su Sąjungos teisės normomis, kurias prašoma išaiškinti, nes ir vėl kalbama apie atitinkamas minėtos direktyvos nuostatas, o su faktinėmis pagrindinių bylų aplinkybėmis, kurios yra prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas. Iš tikrųjų kalbėdamas apie vadinamąjį „2 atvejį“ prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo kitokį vaidmenų pasiskirstymą, pagal kurį transliuotojas yra aktyvesnis transliuojant palydovinės televizijos programų paketų teikėjo siūlomus televizijos kanalus, konkrečiau kalbant – pradiniame šio proceso etape, kai atliekamas aukštynkryptis perdavimas [48].

81. Šiuo atveju retransliacija gali būti laikoma „tiesiogine“, nes transliuotojas pats arba padedamas trečiųjų asmenų užtikrina savo programų signalų užkodavimą ir jų siuntimą į palydovą nedalyvaujant *Airfield* ir *Canal*

48 — Pažymėtina, kad su žemynkrypčiu perdavimu susijusių duomenų atžvilgiu abu prejudiciniai klausimai, priešingai, suformuluoti visiškai taip pat.

Digitaal. Palydovinės televizijos programų paketų teikėjas ir su juo susijusi bendrovė, kalbant antrajame prejudiciniame klausime vartojamais terminais, tik duoda transliuotojui „nurodymus“.

82. Direktyvos 93/83 1 straipsnio 2 dalies a ir c punktų nuostatų taikymo sąlygos, išanalizuotos nagrinėjant pirmąjį prejudicinį klausimą, tinka ir šiuo atveju. Tačiau nors bendrieji argumentai, išdėstyti pirma, kalbant apie minėtas sąlygas, taikytini ir dabar, pastarąsias reikia konkrečiai išnagrinėti siejant būtent su šiuo atveju, nes jis skiriasi nuo kitų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytų atvejų.

83. Kaip ir atsakymo į pirmąjį prejudicinį klausimą atžvilgiu, pagrindinių bylų šalių nuomonės yra visiškai priešingos. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju palydovinės televizijos programų paketų teikėjo dalyvavimas atliekant atitinkamą operaciją teoriškai yra labiau ribotas nei tuo atveju, kuris aptartas nagrinėjant pirmąjį klausimą, man atrodo, kad jei į pastarąjį klausimą reikėtų atsakyti teigiamai, Teisingumo Teismas *a fortiori* turėtų manyti, jog iš minėto teikėjo neturi būti reikalaujama gauti leidimą retransliacijai, užtikrinamai aktyviau dalyvaujant transliuotojui. Tačiau iš karto patikslinu, kad siūlau Teisingumo Teismui atitinkamas Direktyvos 93/83 nuostatas aiškinti taip, kad abiem atvejais būtų atsakyta priešingai.

84. Kaip jau buvo minėta nagrinėjant pirmąjį klausimą, galima manyti, kad televizijos programų signalai, kuriuos transliuotojas siunčia – šiuo atveju – tiesiogiai, aukštynkrypčio perdavimo etape patys nėra skirti tam, kad juos priimtų visuomenė, tačiau jie yra tam skirti žemynkrypčio perdavimo etape. Vis dėlto perdavimo grandinės, kuri turi būti suvokiama kaip visuma, pabaigoje šiuos signalus priima konkreti, taigi ekonominiu atžvilgiu nauja, tikslinė auditorija, kurią sudaro *Airfield* klientai.

85. Mano manymu, palydovinės televizijos programų paketų teikėjas ir šiuo atveju dalyvauja nuo pat pirmojo perdavimo etapo, nors ir ne taip aktyviai kaip nagrinėjant pirmąjį prejudicinį klausimą aptartais atvejais. Iš tikrųjų pagal abu sprendimus dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą šis teikėjas duoda „nurodymus“ atitinkamiems transliuotojams, kad šie, vykdydami užkodavimo operacijas, kurias apsiima atlikti patys, naudotų tuos

pačius kaip ir *Airfield* kodus tam, kad vėliau pastarosios klientai galėtų naudodamiesi jiems išduota kortele atkoduoti signalus ir žiūrėti minėtų transliuotojų programas.

86. Šiuo atveju neginčijama, kad programų signalai į perdavimo grandinę įvedami kontroliuojant transliuotojui, kuris yra už tai atsakingas, nes – tuo šis atvejis labiausiai ir skiriasi nuo aptartojo anksčiau – jis siunčia šiuos signalus į palydovą savo paties priemonėmis. Taigi atrodo, kad šis veiksmas sietinas su transliuotoju, o ne su palydovinės televizijos programų paketų teikėju, nes, primenu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, jog šie subjektai nepriklauso vienas nuo kito.

87. Tačiau transliuotojai praranda veiksmų kontrolę dėl *Airfield* įsikišimo. Konkrečiai kalbant, ši jiems teikia daugiau nei vien paprastą techninę pagalbą, nes nustato, pirma, kodavimo raktus ir, antra, programų paketų sudėtį pagal privalomas sąlygas, nustatytas „heads of agreement“, kurias ji sudaro su kiekvienu iš šių transliuotojų, pasirinkusių vadinamąją tiesioginę retransliaciją. Pirmiausia minėtų sutarčių 3.1 punkte nustatyta, kad *Airfield* turi teisę į savo pasiūlymą įtraukti televizijos programas arba jų neįtraukti, privalėdama mokėti atlygį už suteiktą naudą. Manau, kad šiomis aplinkybėmis atitinkami transliuotojai nevisiškai kontroliuoja padėtį, taigi yra nevisiškai atsakingi už veiksmus, susijusius su aukštynkrypčiu perdavimu, o mažų mažiausia atlieka šias funkcijas kartu su palydovinės televizijos programų paketų teikėju ar netgi šias funkcijas atlieka vien jis pats.

88. *Airfield* teigimu, jos ribotas dalyvavimas perdavimo grandinėje yra įprasta techninė procedūra, nelemianti šios grandinės pertraukimo. Tačiau, mano manymu, į jos duodamus „nurodymus“ negalima neatsižvelgti, nes jie yra dažni [49] ir, svarbiausia, būtent jie, pirma, užtikrina, kad minėto teikėjo tikslinė auditorija, t. y. jo abonentai, galėtų priimti transliuojamas programas ir jas atkoduoti [50] ir, antra, leidžia sugrupuoti šias programas paketais, sudaromais pagal teikėjo parinkimą.

49 — Teismo posėdyje *Airfield* atstovas paaiškino, kad kodai keičiami kas mėnesį, o tai reiškia, kad operatorius transliuotojams nuolat duoda naujus nurodymus dėl naudotino kodavimo metodo.

50 — *Agicoa* teisingai pažymi, kad *Airfield*, kuri vienintelė valdo signalus, galėtų nuspręsti nutraukti jų perdavimą kuriam nors iš savo klientų, jeigu jis nemoka abonentinio mokesčio, be jokio transliuotojų įsikišimo.

89. Tačiau transliuotojui televizijos programos autoriaus suteiktas viešo perdavimo leidimas nebūtinai reiškia sutikimą šią programą įtraukti į *Airfield* sudarytą paketą, susiejant ją su kitomis programomis, kurių pobūdis ar dalykas gali būti nelabai suderinamas su tiksline auditorija, į kurią orientavosi minėto saugomo kūrinio autorius [51]. Reikalavimas, kad palydovinės televizijos programų paketų teikėjas taip pat turi gauti autoriaus leidimą, leistų autoriui apginti ir savo finansinius interesus, ir asmenines neturtines teises, susijusias su programa, kuri transliuojama kaip televizijos programų paketo dalis.

90. Atkodavimo priemonę, būtiną norint matyti atitinkamas programas, savo abonentams išduoda palydovinės televizijos programų paketų teikėjas, bet, atrodo, gavęs transliuotojo sutikimą. Kadangi ši aplinkybė ginčijama, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti, ar tai įrodyta.

91. Ši paskutinė aplinkybė nesukelia abejonių dėl mano vertinimo, pagal kurį palydovinės televizijos programų paketų teikėjas iš tikrųjų vykdo autorių teisių ir gretutinių teisių saugomų kūrinių naudojimo veiklą, kuri skiriasi nuo transliuotojo veiklos ir kuri yra „viešas perdavimas per palydovą“ Direktyvos 93/83 prasme [52].

92. Todėl manau, kad į antrąjį prejudicinį klausimą, kaip ir į pirmąjį, reikia atsakyti neigiamai, nors šiuo atveju programų signalus tiesiogiai perduoda transliuotojas, taigi mažiau dalyvaujant palydovinės televizijos programų paketų teikėjui tokiomis kaip šiuo atveju nagrinėjamomis aplinkybėmis.

51 — Taip pat kaip literatūros kūrinio autorius gali nesutikti, kad jo knyga būtų parduodama įtraukta į nedalomą komplektą, sudarantį naują prekę, kurią sudarantys kūriniai, autoriaus manymu, gali kenkti įvaizdžiui.

52 — Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad 2003 m. įvykusiame transliavimo per palydovą darbo grupės susirinkime nagrinėjant klausimą dėl nekoduotų nemokamų užsienio kanalų, kurie transliuojami per palydovą iš kitos valstybės narės, bet kuriuos galima matyti visose valstybėse narėse, dauguma dalyvavusiųjų buvo tos nuomonės, kad palydovinės televizijos programų paketų teikėjo ir transliuotojo sutartinis susitarimas dėl to, kad toks kanalas būtų įtrauktas į paketą kaip neatskiriama jo dalis (kad būtų labiau matomas pakete įtraukus į elektroninį programų vadovą), – tai susitarimas, tolygus transliuotojo suteiktam leidimui, o tai reiškia, kad turi būti atlyginta teisių turėtojams (susirinkimo protokolą galima rasti minėtoje Komisijos interneto svetainėje). Manau, kad jei tokios pačios rūšies susitarimas yra susijęs su tarpvalstybiniu mokamų kanalų transliavimu, palydovinės televizijos programų paketų teikėjui, iš minėtos veiklos gaunančiam dar akivaizdesnę finansinę naudą, *a fortiori* turi tekti su autorių teisėmis ir gretutinėmis teisėmis susiję įpareigojimai.

VI — Išvada

93. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į abu *Hof van beroep te Brussel* pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

„1993 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyvai 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam perdavimui, koordinavimo neprieštarauja tai, kad iš palydovinės televizijos kanalų paketų teikėjo reikalaujama gauti autorių teisių ar gretutinių teisių turėtojų leidimą atlikti veiksmus, kuriais transliuotojas siunčia jam savo programų signalus tokiomis aplinkybėmis, kaip antai susiklosčiusios pagrindinėse bylose."